www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXII. Число 122. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 26. мая, 1924. VOL. XXXII. No. 122. Jersey City, N. J., Monday, May 26, 1924. THREE CENTS

Президент задумує скликати другу розоружну конференцію.

ВАШІНҐТОН, 23. мая. — Президент Кулидж постановив скликати другу конференцію держав для постанови дальшого обмежень зоружень на морю.

Він хоче, однак, уперед, щоби конґрес ухвалив закон про будову нових крукляків для Злучених Держав.

НАРАДИ КОМІТЕТУ СЛІДСТВА НАД ДОҐЕРТІ ЗАМКНЕНІ.

ВАШІНҐТОН, 23. мая. — Комітет сенату для слідства над бувшим міністром судівництва Догерті мусів перервати свої наради, бо серед членів комітету приходило до таких суперечок, що вести далі слідство було неможливо.

Сенатор Ґвілер назвав два рази сенатора Говленда брехуном і обманцем і тоді Говленд кинувся визивати його на коритар на кулачну бійку. Остаточно аж поліція конґресу вспокоїла розяренних.

ДОПОМОГА ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

ВАШІНҐТОН, 23. мая. — Сенат ухвалив нині за 15 мінут проект про допомогу фармерам. Сей закон буде коштувати уряд 60 міліонів долярів в рік, з чого частина піде на боротьбу з усякою язвою на збіжу, частина на біольоґічні розслідки, частина на захороненне лісів, охорону фармерів перед великими різниками, на федеральні дороги, тощо.

КУЛИДЖ ГОДИТЬСЯ НА БИЛ ПРО ПОДАТКИ.

ВАШІНҐТОН, 23. мая. — Президент Кулидж відбув конференцію з провідниками сенату та палати послів та мав їм обіцяти, що він підпише закон про податок, коли недобір у ньому не буде великий.

СЕНАТ ВИПРАВДУЄ ҐВІЛЕРА.

ВАШІНҐТОН, 23. мая. — Сенат приняв нині резолюцію, якою признається сенатора Ґвілера зовсім невинуватим тих закидів, які йому поробили були прихильники бувшого міністра Догерті. Важне, що за резолюцією заявилося 56 сенаторів, проти всего 5.

ВЖЕ ХОЧЕ ЗМІНЯТИ ЗАКОН ПРО БОНУС.

ВАШІНҐТОН, 23. мая. — Закон про бонус ще не має чотири цілі дні життя, а вже в конґресі найшлося внесенне на його поправу.

Є се внесенне месечусетського сенатора Волша, котрий хоче, щоби закон змінити так, аби кождий ветеран дістав місто асекурації готівку.

КУЛИДЖ НЕ ГОДИТЬСЯ НА КОМПРОМІС У СПРАВІ СУДУ.

ВАШІНҐТОН, 23. мая. — Кулидж не згоджується на плян сенатора Пепера, котрий хоче погодити пляни приступлення до світового суду, предложені урядом, з пляном сенатора Лоджа.

ПРИГОТОВАННЯ ДО КОНВЕНЦІЇ.

НЮ ЙОРК, 23. мая. — Противніційний уряд бачить, що до Ню Йорку напливає тепер незвичайна маса всякого алькоголю. В той спосіб місто приготовляється до демократичної національної конвенції, що має установити програму та кандидата партії при президіяльних виборах. Урядники кажуть, що вони не можуть виловити й половини пачкарів та що конвенція буде дуже „мокра".

ЗАКОН ДЛЯ БОГАТИХ ПАВУТИНА?

НЮ ЙОРК, 23. мая. — Мейор міста Гайлен почав слідство над поступованнем міського суду, котрий кілька днів тому не покарав дочки Джана Ракефелера Молодшого, відомого нафтового міліярдера, коли її приведено до суду за скору їзду автом.

Дівчина має 21 літ. Полісмен заарештував її та приставив до суду, але поліційний суддя пустив її, довідавшися, хто вона така. В суді було тоді богато людий і вони стали писати листи до уряду, питаючися, чи уряд признає один закон для бідних, а другий закон для богатих.

ЗА СТРАЙК У ТЕАТРАХ.

НЮ ЙОРК, 23. мая. — Театральні підприємці, що не хочуть згодитися на юнію акторів, пішли до суду та дістали від нього тимчасову заборону проти юнії, та проти тих підприємців, що погодилися з юнією.

Зі сього видно, що до полагоди справи у театрах ще далеко та що без заказної боротьби не обійдеться.

ВЕЛИКИЙ ФАБРИКАНТ РОЗДІЛЮЄ МАЄТОК МЕЖИ СВОЇХ РОБІТНИКІВ.

СИНСИНАТ, Огайо, 23. мая. — Артур Неш, президент Неш Компані, великого гуртового кравецького підприємства, повідомив своїх робітників, що він не хоче бути далі міліонером і тому постановив розділити більшу частину свого маєтку межи них.

Тиждень тому назад сей самий Неш написав був до ріжних ґазет в краю статтю, в котрій він говорив, що йому булоби стидно, якби він мав брати міліонові доходи. Він уважає доходи противними „золотій засаді" Христа (Роби другим, що хочеш, аби вони тобі робили).

Він розділює в сей спосіб маєток вартости 600,000 долярів.

СІМ ЛІТ ТЮРМИ ЗА НОШЕННЄ ОРУЖЯ.

ОСИНІНҐ, Ню Йорк, 23. мая. — До стейтової тюрми в Осинінґу доставлено нині Джосефа Райена, засудженого на сім літ за те лишень, що при ньому найдено револьвер. Засуд був такий острий тому, що Райен сидів раз у тюрмі за чоловікоубийство.

ДАЛИ ХІРОПРАКТОРА ДО ТЮРМИ.

НЮ ЙОРК, 23. мая. Нюйорський стейтовий суд засудив на 30 днів тюрми Джаймса Сику, хіропрактора з Бруклина, за те, що він практикував медицину без лікарського лайсенсу.

З ЖИТТЯ СЛАВНИХ ЛЮДИЙ.

Шляхотство Гонорія Бальзака (славного французького письменника) не було родинне, лише набуте. Один злобний чоловік сказав тому раз Бальзакови, що він чув, що Бальзак зовсім не походить з баронів. На це Бальзак ужед поважно відвернувся і викликнув: „Тим гірше для них!" — Брамс (славний німецький композитор) був у гостині. Господар дому налив склянку вина і подав зі словами: „Добродію — ось це Брамс поміж винами". Брамс покушав вино й каже з осмехом: „Ґи — кажіть радше подати Бетовена!"

ЖІНКА БАЧИЛА, ЯК ЇЇ ЧОЛОВІК ЖЕНИВСЯ З ДРУГОЮ.

Пере дстейтовим судом у Ню Йорку ставав оногді якийсь Крамер, обжалований за двоженьство. Головним свідком проти нього була його жена, котра заявила, що муж грозячи їй тяжкими побоями або й смертю, приказав її піти з нею до суду, де він оженився з 18-літною дівчиною. Жінка була своєму чоловікови свідком, але як лишень „молодята" позволили її відійти, вона сейчас пішла на поліцію та розповіла цілу подію. Поліція найшла молодих та арештувала їх. На суді „молодий", баччи, що йому нікуди викручуватися, признався до вини.

1-ИЯ ТРАВНЯ У ЛЬВОВІ.

Польські робітничі Т-ва й професіональні союзи орґанізованим порядком, на чолі з музиками, прийшли на площу Гоєвского, де відбувся великий робітничий мітинґ. Промовляли посол Гавзнер, посол Діямандт і и. Представник Професіональних Союзів Скаляк говорив між и. про „конституційні права для мнейшосці народових". Члени У. С. Д. П. не прийшли на пл. Гоєвского, зібрались вже на самій названій площі під власним прапором. Поліція відібрала прапор, арештувала хорунжого й не допустила до промови представника У. С. Д. П. Пічдас того посипалось на поліцію каміння. Переведено на місці богато арештованих. Після промов зібрані, рушили головними вулицями міста кількатисячним походом. По одрозі поліція одібрала ще таблицю пекарів. На самому кінці походу йшла група маніфестантів за таблицею „Звязку пролетаріяту міст і всі". Бідні комірники йшли під написом „Жертви завтрішньої румації". — Поалей-сіоністи приєдались до походу після того, як поліція зборонила їм окремі збори й окремий похід. Бундівці відбули збори на пл. Збіжевій. — Увесь день не йшов трамвай. — У польському міському театрі відіграно пополудні „Дантона". На загал, у порівнанню з минулорічним святом, цього року 1-ий травня вийшов у Львові більше бліло.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 18. мая сього року помер в. Плайнс, Пенсилвенія, Іван Кузьмінський, член Братства св. Андрея, відділу Українського Народного Союза ч. 48.

Він був одним з найстарших членів Українського Народного Союза та першим громадянином українським, що прибув до Плейнс. Приїхав він сюди понад 30 літ тому назад. Він причинився богато до розвою Братства Св. Андрея, для котрого працював усе дуже щиро.

Братство Св. Андрея за те справило Йому величавий похорон що відбувся дня 20. мая.

В. Р. П.

СТРАЙК РОБІТНИКІВ НА ЗЕЛІЗНИХ БУДІВЛЯХ.

Підприємці зелізних будівель у Ню Йорку кажуть, що коло 60 процентів страйкуючих робітників уже вернуло до роботи. Вони сподіються, на тій основі що їм удасться зломити страйк. Юнія каже, що заява підприємців сильно пересаджена.

МІСТО БАЙРОНА В ГРЕЦІЇ.

З нагоди 100-літних роковин смерти Байрона, анґлійського поета, що одушевлявся боротьбою Греції за свободу — Греція назве одно місто іменем поета. Місто називатисяме Байронія. Вулиці Байронії носитимуть назви поетів або письменників, Байронових приятелів: Томи Мура, Шелія, Джона Мюрея і ин.

СВЯЩЕНИК — ЧЕМПІОН КУЛАЧНОГО БОЮ.

Мілінс Робінс капелян одної з оксфордських парохій, славний проповідник, набожний і вчений, має ще одну репутацію: страшного боксера. Він у цьому університетському місті брав участь у богато мечах, а нагороду свою роздавав між убогих своєї парохії. Довіряючи більше силі своїх рук як красномовности, він часто уживає пястуків, щоби навернути грішників на праведну дорогу. Кажуть, що вдалося йому так навернути кількасот люда. Одначе зависні люди обвинуватили священика-боксера перед оксфордським епископом. Анґлійська церква поважно зайнялась справою священика Робінса і питанням, чи боксуванням можна користуватися для оборони релігійних справ.

ЩО ЧОЛОВІК ЗАПРАЦЮВАВ, ТО ЖІНКА СПАЛИЛА.

В місцевости Вільнев де Марсан (у Франції) приймала одна селянка гостей підчас неприсутности свого чоловіка. Прилагодила снідання й наложила в печі, в котрій вже не топилося вже більше літ. Нещастя хотіло, що її чоловік переховував у печі гроші без відома жінки. Було того разом 19.200 франків, а працював на цю суму все своє життя. Коли чоловік вернув до дому, зараз пізнав, що сталося нещастя. Побіг до печі, але вже було запізно: з грошей остався лише попіл.

Друкарня „Свобода"

потребує

друкара Лайнотайпера (Linotype operator)

котрий вміє складати перфектно по українськи, як також вимагається знання анґлійської мови. Платня після умови. Голоситися межи 9. год. рано а 5. пополудни до Адм. „Свободи", 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Чи Ви є передплатником „СВОБОДИ"?

КОЛИ ЩЕ СЕЙ ЧАСОПИСИ НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ ЇЇ СЕРЧАС.

„СВОБОДА" є найбільшою зі всіх українських часописий в новім і старім краю.

„СВОБОДА" виходить кождого дня з виїмкою неділь і свят.

„СВОБОДА" подає цікаві новини американські і краєві.

„СВОБОДА" також подає найдокладніші відомости з теперішних подій в старім краю.

Передплата виносить в Злучених Державах:

На рік	$7.00
На пів року	$3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сіті і заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

Звертаєм увагу, що на кредит нікому не висилається часописи.

Гроші належить висилати враз з замовленнєм, на почтовий або експросовий мoні-ордер або в реджістровані листи на адресу:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ

У. Н. СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і як час новії друкарські роботи як:

СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТИЦЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛИ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦЬ.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Кровавий бенькет ляцьких душогубів у Галичині.

ІМЕНА ЗАБИТИХ.

ПРАГА, 10. мая. (Вл. кор.). — У доповненне до звіту про кроваві падії, які зайшли дня 1. травня у Заболотові, на Покуттю, подаємо імена забитих:

ВАСИЛЬ ВАШКЕВИЧ, 19 літ; ПЕТРО АНДРУСИК, 19 літ; ОЛЕКСА ГНАТЮК, 18 літ; МИКИТА ХАРИНЮК, 28 літ. Перших трох померло від огнестрільних ран; останній — від пробиття баґнетом.

Поліція запевняє, що є також 1 забитий і 1 тяжко поранений поліціянт, однак їх імен не оповіщує.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ЛЯЦЬКИХ КАТІВ У ПАРИСЬКІЙ ПРЕСІ.

ПАРИЖ, 10. мая. — Тутешній радикальний тижневик Ер Нувель (Нова Доба) і більше інших французьких ґазет помістили відозву Українців і Білорусинів із протестом проти гноблення національних „меньшостий", а за випущенням 3,000 політичних вязнів з польських тюрем. Відозву підписали визначні люди політичного і наукового світа.

З Варшави повідомляють, що польський уряд вийше протест і „спростоване" сеї відозви.

ЗБІГЦІ ПРО ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА.

ХАРКІВ, Україна, 23. мая. — Сюди прибуває щораз більше збігців з Галичини і з других українських земель під Польщею. Вони оповідають про страшні звірства, яких польська окупаційна влада допускається над українським населенням.

БОЛЬШЕВИКИ ВЯЗНЯТЬ УКРАЇНЦІВ.

БЕРЛІН, 22. мая. — З України повідомляють, що в Херсоні (над Чорним морем, недалеко Одеси) місцева большевицька влада арештувала богато тамошніх Українців.

Большевики закрили також херсонську Просвіту і відділ Вукоспілки.

ПЕНЛЄВЕ ЗА СТАЛИМ МИРОМ.

ПАРИЖ, 23. мая. — Один з провідників побідної лівиці у французькому парляменті, Поль Пенлеве, заявив, що головною метою політики нового поступового правительства Франції буде привернення постійного і справедливого миру в Европі.

БРІЯН ВИКИДАЄ МІЛЬРАНА.

ПАРИЖ, 23. мая. — Бувший премієр і провідник републиканських соціялістів Арістід Бріян зачав акцію, щоби змусити теперішнього президента Франції Александра Мільрана до уступлення.

Його кандидатом на президента, як кажуть, є Поль Пенлеве.

ФРАНК ЩЕ ПАДЕ.

ПАРИЖ, 23. мая. — Французький франк нині знову впав, дарма, що Ерріо успокоював публику, що нове правительство Франції подбає про зрівноваження французького буджету.

ОСВОБОДЖЕННЄ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 23. мая. — Ірляндське правительство вскорі випустить на волю всіх політичних вязнів, кромі Де Валери і других лідерів.

РОЗПУСТА В ДАБЛИНІ.

ДАБЛИН, 23. мая. — В останньому часі за Ірляндської влади розвелась тут сильно нічна пиятика і гулятика. Католицька церква видала осторогу до народу перед сею розпустою.

СТРАЙК 600,000 РОБІТНИКІВ.

ЕССЕН, Німеччина, 23. мая. — В Рурщині ще страйкують робітники. Заглом страйкує 600,000 осіб. Тепер ведуться переговори для покінчення страйку.

УСПІХ ВОЗДУХОПЛАВА.

РИМ, 23. мая. — Італійський воздухоплав М—і відбув безперервну подорож на просторі 1,500 кільометрів, понад сушу і понад море. Лет тривав 19 годин. Летуни відбули його зовсім щасливо.

І АЛЬБАНІЯ ДІЛИТЬСЯ.

РИМ, 23. мая. — З Тіранн, столиці Альбанії, повідомляють, що північна Альбанія повстала проти південної і проголосила незалежність. Бояться, що обі части будуть ці собою воювати.

„УЛЯНОВСК".

МОСКВА, 22. мая. — На домаганнє ґубернияльного совєта Симбірської ґубернії перезвано місто Симбірск (біля сибірської границі) в честь Леніна — Уляновск після його дійсного імени Уляновь. Також ґубернія відтепер називається Уляновська ґубернія (Чому не Уляновь, а дивачне „Уляновск"?)

СУТИЧНА СОВЄТСЬКО-РУМУНСЬКИХ ВИЙСК НАД ДНІСТРОМ.

ВІДЕНЬ, 4. мая. — З Росії повідомляють: Дня 3. травня прибув Троцький в товаристві Каменева, голови ради наркомів України Чубаря і висших совєтських офіцирів до Каменця Подільського, щоб відбути інспекцію совєтських вийск на совєтсько-румунською границею. Нічо з 2-ого на 3-ого травня прийшло над Дністром до сутички між совєтськими і румунськими постами.

ХОРВАТСЬКІ ПОСЛИ ПОКИНУЛИ БІЛГОРОД.

ВІДЕНЬ, 4. мая. — Хорватські посли покинули Білгород, тому що не принято їх у королівській палаці. В проклямації до хорватського народу називають уряд премієра Пашича оплюженим ганьбою і терором. Поліція скомфіскувала відозву.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy
ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.

One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates. В Джерзи Сіті і заграницею.

One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тип. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОДАТКОВИЙ ТОРГ

Послідними днями в конгресі добито ще одного податкового торгу. Добито його на нарадах представників палати послів та сенату, котрі зійшлися на конференцію, щоби розглянути ухвали обох палат та виробити на їх основі третий плян, який малиби ухвалити обі палати.

Від часу, як податковий законопроект перейшов до сеї комісії (вона зветься конференцією), в конгресі зайшов один важний випадок, який мусить відбитися на податку. Сим случаєм є ухвалене бонуса для ветеранів великої війни. Він мусить коштувати край богато міліонів в рік, і власне для сього проти нього був президент Кулидж, котрий хоче предложити народови обниження податків яко передвиборчий дарунок републиканського уряду. З тої причини Кулидж і ветував бонусовий закон, бо маючи до вибору межи невдоволенням цілого населення на случай неухвалення знижки податків а невдоволенням ветеранів на случай не ухвалення бонуса, він вибрав небезпеку невдоволення ветеранів.

Конференція, однак, найшла зовсім инчий вихід з сього положення. Вона придумала спосіб, що й бонус буде для ветеранів і обниження податків на податковців. Значить, і коза остане ціла, і вовк буде ситий. Після нового проекту податки малобся обнижити так, що з доходу в три тисячі долярів в рік малобся платити місто 20 долярів, як се є тепер, всего 7 долярів 50 центів; з доходу в 4,000 долярів не 60 долярів, як тепер, а 22 доляри 50 центів; і так далі. Нормальна висота податку виносить до 4,000 долярів 2 проценти, до 8,000 долярів 4 проценти, а відтак 6 процентів.

Як зроблено сю річ, яка навіть Кулиджови видавалася неможливою? Звичайним обтяженням уряду. Сказано, що на стільки урядови не буде ставати з одержаних податків гроший на оплачення всіх видатків, які мусять бути високі через оплату бонуса для ветеранів, він має мати дефіцит, недобір, себто має на сю суму затягати позичку. Не значить се нічого другого, як те, що кошти теперішньої знижки податків мають бути перенесені на будучі покоління, які колись будуть платити довг, що тепер затягнено.

Хитрою податковою операцією відложено тягар на будуче, і коштом будучого покоління зискується тепер ветеранів бонусом, а податковців обниженнєм податків.

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ У ПРАЗІ

НОВА ЦІННА СИЛА НА ПОЛІ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ.

Дня 10. травня у Празі відбувся традиційний щорічний Шевченківський концерт, упорядкений спільними заходами всіх українських еміґрантських організацій.

Головною відзнакою сьогорічного концерту був його високий артистичний рівень, спричинений у першій мірі тим, що у виконанні його програми взяв участь проф. ФЕДІР ЯКИМЕНКО. Це була для працьких Українців нова знайомість і треба признати, що присутні мали всі підстави бути задоволеними з цеї знайомости.

Проф. Якименко є рідним братом відомого українського композиста СТЕПОВОГО, передчасно помершого в 1921 році (як відомо, Степовий — це був тільки псевдонім, дійсне імя композиста було Яків Степанович Якименко). Хоч і рідні брати й обидва музики, Федір і Яків пішли ріжними шляхами. У той час, як молодший брат, Яків, з самого початку своєї музичної діяльности свідомо присвятив себе української музиці, старший брат, Федір, пішов шляхом „общерусским" та загальноевропейським. Федір Якименко писався „Акименко", складав композиції на слова московські або французькі, був професором петербурської консерваторії, користався в московських музичних кругах доброю славою — але той нарід, з якого він походив, не мав од нього жадної користи. Пропаща сила.

Перед якимсь часом проф. Ф. Якименко приїхав до Праги. Обставини звели його з тутешніми українськими кругами. Навязався близчий духовий контакт. Професор зацікавився українськими музичними справами, зорганізував український мішаний хор, став на чолі музичного відділу при Українськім Педаґоґічнім Інституті.

Виступ проф. Якименка на Шевченківськім концерті показав ширшому громадянству, кого й що ми придбали в його особі. Він виступив, як піяніст, диригент і композиті. Присуд про його композиції для фортепяна треба відложити до більш відповідального виступу. Зате як диригент і композиті для хору проф. Якименко вже на цім концерті зарекомендував себе з найкращої сторони.

Мавши в своїх руках голосовий матеріял лише середньої якости — хор складається з аматорів, — п. Якименко не міг, розуміється, довершити з ним таких чудес, яких довершує, прим., Кошиць зі своїм вибраним і першорядним матеріялом. Проте хор під його орудою співав чудово, а що найголовніше — культурно, себ-то строго й тонко, без антихудожних ефектів, без крайніх пересад у пяні та форті. Так співають кращі европейські хори.

Власних хорових композицій п. Якименко виконав дві: „У проетку ходила" (мішаний хор) і „Зоре моя вечірняя" (мужський хор). Перша звертала на себе увагу оригінальністю гармонійно-ритмічну другою — витриманістю „ноктюрнового" настрою, що є [illegible] для вибагливого смаку й для тонкого слуха. Але не менше добре, що п. Якименко не підробляється під масовий смак, а перещепляє на український ґрунт увесь [illegible] культури та европеїзму, якого він набрався, блукаючи по чужих людях.

Можна отже ствердити, що в особі проф. Якименка українська музика здобула цінну у корисну силу. Довго ця сила служила чужим людям, але вона повернулась до рідного народу збогаченою та ошляхотненою. Будемо сподіватись, що дальша праця п. Якименка на полі української музики сторицею винагородить нас за його дотеперішню відчуженість від України.

* * *

Ще два слова про перебіг самого концерту.

Найбільша празька саля — Сметанова — була переповнена по береги. Серед публики було також багато Чехів. Концерт почався „Заповітом", при перших звуках якого всі встали, як один муж. Публика довго й сердечно витала п. Якименка та всіх инших виконавців. Серед останніх особливо визначився молодий український співак п. ГОЛИНСЬКИЙ, посідач прекрасного тенорового голосу. Це також була [illegible] також дуже приємна.

Прага, 12. травня. Р—а.

ЗІЗД РАДИКАЛЬНОЇ ПАРТІЇ В ГАЛИЧИНІ.

Дня 7. квітня с. р. відбувся у Львові зізд Української Радикальної Партії. На зізді явилось 96 делеґатів партійних організацій. Зізд вибрав нову головну управу партії, до котрої входять: др. Лев Бачинський, голова, Микола Рогуцький і др. Макух, містоголови, Осип Наворський секретар, др. Василь Кішула скарбник, Остап Павлів редактор і другі.

Зізд приняв слідуючі резолюції:

Зізд УРП стверджує, що польський уряд зміряє пляново до політичного, культурного й економічного поневолення Українського Народу: відбираючи йому свободу особи, слова, товариств і зборів польонізуючи публичні, а навіть приватні українські школи; кольонізуючи насильно українські землі польськими цивільними і військовими осадниками; обтяжуючи селянство й робітництво надмірними безпосередними й посередними податками і данинами; відбираючи йому останки громадського самоврядування через назаджування війтів з посеред найгірших елементів.

Зізд протестує рішучо перед цілим культурним світом проти поліційного режіму, насадженого польською владою на українських землях на довний російський лад, який обявляється масовими арештами, ревізіями а навіть звірськими і смертельними побоями.

Зізд взиває українське громадянство до безоглядної боротьби з політичним, культурним і економічним гнетом, а передусім до боротьби з адміністраційними й поліційськими зловживаннями і насаджуванням чужого елементу на українській землі, де загал селянства терпить великий голод землі.

Зізд взиває все українське громадянство до найбільше рішучої оборони українського приватного шкільництва перед нищительськими затіями, не поминаючи без відповіди ночби найменшого вкорочення добре набутих прав, а управи українських шкіл відкидати нищительські розпорядки польської влади.

Зізд уважає за потрібне покликання до життя окремої центральної установи, котра з одного боку має дати пляновану й зорганізовану оборону українського шкільництва, а з другого боку будувати українське незалежне шкільництво згідно з сучасними культурними і економічними потребами українського народу.

Зізд взиває українське громадянство енерґійно підтримати українські Високі школи та українські приватні школи взагалі постійними й загальними самооподаткованями.

Зізд висловлює признання загалови української академічної молоді і всім професорам за те, що вони, не зважаючи на люті переслідування, ведуть тяжку боротьбу за істнування Українських Високих Шкіл, а пятнує ту частину українського студентства, яка задля непевної можливости особистих користий записалася на польські високі школи і має ще сумну відвагу боронити перед громадянством свого вчинку.

Зізд взиває обсольвентів заграничних високих шкіл до негайного повороту в край для громадської праці.

Зізд взиває українське громадянство до зорганізовання всесторонного бойкоту польських учительських сил в кождій громаді і бойкоту польської мови українських шкіл шкільними дітьми.

Зізд накладає обовязок на всі партійні установи і на всіх партійних товаришів приступити негайно до спопуляризовання ідеї просвітної організації та до закладання по селам Комітетів Селянської Спілки.

Зізд взиває оба посольські Українські Клюби у варшавськім соймі до більше рішучої оборони Українського Народа, а в цілю переведення тої оборони до:

а) сталого контакту з населенням українських земель і його політичними організаціями.

б) до сталого контакту з парляментарними заступництвами всіх поневолених народів т. зв. національних меньшостей.

в) до навязання зносин з заграничними парляментаристами.

Зізд узнає потребу утворення Верховної Влади як найвисшого національно-політичного органу з представників тих українських партій, які стоять на державницькім становищи, а то в цілі оборони українського народу по цей бік рихської лінії та уповажнює Гол. Управу УРП поробити в тім напрямі відповідні заходи.

Доки утвориться верховна Рада участь партійних установ в творенню непартійних окружних повітових і місцевих рад на тих місцях, де це покажеться вказаним, наступити може лише за попереднім дозволом Гол. Управи; натомісць творення ділових повітових канцелярій оборони може наступити з ініціятиви Гол. Канцелярії оборони без попереднього дозволу Гол. Управи УРП.

Зізд взиває українських еміґрантів вернути до краю, а заморських еміґрантів підперти морально й матеріяльно вільзольні стремління і боротьбу Українського Народу.

Юра Шкрумеляк.

В МЕРТВОМУ МІСТІ.

В мертвому місті там усюди тихо,
Заклято все у камяну колону,
Там спить добро, заснуло всяке лихо,
Не чути сміху ні плачу ні стону...

В мертвому місті — там немає руху,
Не їздять там волами ні ослами,
Ідкого пилу там нема в посуху,
Тому й болото не прийде з дощами.

Життя свого я давби літ з двісті,
Колиб таке я право раз посів,
Хоч день один прожити в тому місті
Не бачивши болота ні ослів...

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

ДУМКИ

Римський сенатор Като, кінчив кожну свою бесіду словами: „Я думаю, що Картаґіна мусить бути знищена". Повторюванне тогосамого речення так опротивило сенаторам, що чимало з них підкидали Катона на глум та сміх. Але він не звертав ніякої уваги на глузуванне товаришів, а развраз повторював заєдно, що Картаґіну треба знищити. Його завзяте діло довело до того, що Римляне знищили найбільшу свою суперницю, Картаґіну, і позбулися свого найгрізнійшого ворога.

*

Люди, які стоять на чолі визвольного руху, мусять бути отакими завзятими як Като, коли хотять добути нації свободу. Вони не сміють іти на ніякі угоди з ворогами свого народу, щоб за ціну автономії чи федерації пожертвувати незалежности нації. Вони мусять мати завсіди тільки один клич, а саме: Цілковита свобода у своїй власній, незалежній державі.

*

Угодовці на основі автономії в Польщі та Румунії, чи федерації з Московщиною, се найбільші шкідники у визвольній справі, бо вони затроюють народного духа. Їх ідеольоґія творити хрунвістю і відбирає силу державницький, національній ідеї. Вони приучують наро до рабства, немовби показуючи: Дивіть, яке гарне ярмо, добре у ньому ходити!

*

Угоду можна чинити тільки з людьми своєї нації. Розумні народи, у великій потребі, творять обєднанне усіх партій для добуття великої цілі. Народ, що попав у неволю, може добути свободу тільки через злуку усіх своїх сил для тільки тої одної цілі, для свого висвободження.

*

Визвольна, революційна боротьба, мусить вестись людьми наскрізь меткими й пожертвованими. На чолі мусять бути такі люди, що готові пожертвувати й самі собою у слушний час. Революційні провідники мусять бути не тільки відважні, але і здібні люди, щоб могти зладити і перевести пляни.

*

Революціонерів не обовязує жаден інший закон, крім того, який вони самі між собою постановлять. Додержанне тайни і сповненне назначеної роботи, се основи чесноти революціонера.

*

Вони поділили Українців поміж чотири держави. Але український народ не сміє ділитись між собою. У нас не вільно творити орієнтацій з одним ворогом проти другого, а потреба усім мати один клич, а саме: Незалежна українська держава, одна, нероздільна!

*

Придніпрянці нюхалися з Ляхами, щоб добути помочі проти Московщини. Польща ошукала їх і погодилася з Москвою за ціну українських земель. Тепер деякі Галичани нюхаються з Московщиною, щоб добути помічі проти Польщі. Лукава Московщина вихитрає не тільки на те, щоб найшийше взяти в руки свою пайку України. Обіж орієнтації спричинили тільки розбрат поміж Українцями й ослабили ідею незалежности.

*

Наша орієнтація повинна бути на нас самих, на наше завзяття і на нашу єдність, без огляду, хто відки походить. Крім того, ми повинні шукати помочі у таких держав, що можуть мати прихильність або інтерес у нашому визволенню. Таких держав є декілька, але треба справді розумних голов, щоб нашу справу вміло поправляти.

*

Нехай сміються з нас вороги і зайчесердні свої, а ми звідно повторюймо тесаме: Мусимо мати свою власну державу!

*

Труси прикривають звичайно сво трусливість вимівками, що ще не пора, що лучша соломяна згода ніж золотий процес; що не наша сила; що годі жертвувати людським життям і щастем і т. п. Ці всі вимівки знаменують „панщинних рабів", які цілком вдоволені, коли ситі і накриті, хочби і в тюрмі.

*

Нехай тямлять американські еміґранти, щоб забрати належний голос в майбутньому конґресі відпоручників краєвих партій. Хоч тепер на чужині, ми таксамо є частиною українського народу і хочемо взяти участь в нарадах та зложенню всеукраїнської програми.

*

Основна сила нашої нації селяни. Без них ніяка робота не обійдеться і не вдасться. Тільки тоді одбудемо державу, коли признаємо до визвольної роботи селянські маси. Задля того наша національна програма мусить мати на оці передівсім добро і задоволенне селян. Чим більше буде селян на конґресі і в майбутній екзекутиві, тим скорше переведеться орґанізація сил і створиться правдива відпорна сила проти ворожих затій.

Чуй-Дух.

ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ ПІДКАРП. УКРАЇНИ.

Хоч як воно звучить — признаймось — щирої народньої інтелігенції з виїмком одиниць в нас на Підкарпатті нема. (Натуральне сюди зачислено тільки „автохтонів"). Давна наша інтелігенція майже о половину за часів відродження р. 1918, кинула нас і пішла собі разом з їхніми хлібодавцями Мадярами, замісць того, щоб була тут лишилась і помагала „Русинам". Знову, котра ще лишилась, відмовилась скласти обіт вірности републиці і саме собою перейшла або до Мадярщини або ще тут волочиться нарікаючи на славянський режім і на „Українців". Сих елементів навіть сама Мадярщина поважає піонірами Гортія. Сим і зрозуміємо, чому Мадяри тутешні такі завзяті неприятелі народному напрямови. Не за то, що дуже радуються московській орієнтації, але тому, щоб припинювати розвій, зробити колотню, а відтак ловити рибу в каламутній воді. Натуральне, ці всі інструкції звідки-ж би приходили, як не з центру колишньої, так страшної мадяризації.

Є ще в нас старої інтелігенції: попи, вчителі, урядництво. Що до попів, то немож би сказати, що йдуть разом з народом, кромі одиниць. Се доказую не я — а та страшна антипатія до них серед народу.

Чому вони не раді свободі „Русинів"? — спитаєш дехто. Тому, бо духовенство є ворогом революції, всяким реформам і вільним думкам. А ще в нас за Мадярів їм добре жилось, діставали всякі привілеї (за що вели перед в мадяризації) а тепер прийшли инші часи, які їм не до вподоби. Пригадаймо собі, як факт, що на Підкарпатті не знайдесь фари, деб говорили не мадярськи. Їх до Угорщини все щось вяже: там син старшиною Гортія, там зять яким високим урядником, дочки туди вийшли заміж і т. д. Кромі того бачать так би сказать панування (реакцію) духовенства на Мадярії і сяк не диво, що й тепер їх туди тягне... Тому вони не є народовцями.

Не зато народ відвертаєсь від них, і переходить на православіє, що не любить свою віру, але тому, що зненавидів їх, бо знати треба, що на Підкарпатті попи були справді одна каста... а народ жде дійсних духовних провідників „деревяних чаш і золотих попів" а не на оборот. Фактом є, що многі з попів самі форсували (за час війни) зєднання календаря і заведення латинки. Тільки одиниці противилися сьому. Народ бачить, що його провідники не так думають, як він, не так говорять як він і тому повстав такий великий розкол.

Признати треба, що переорієнтовання з дня на день не може перевести, але вони припаненьше могли показати хоч доброї волі, чого до тепер нажаль не сталось.

Тренджа-Донський.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА

— відбудуться —

У ВТОРОК, 27-го МАЯ 1924

о годині 8-ій вечером

в льокали Укр. Демокр. Клюбу, 59 St. Mark's Pl. (8th St.), New York

Найвисша пора щоби Укр. Жіноцтво зійшлося, почислилося, зорганізувалося і зачало працю корисну так для себе як і Укр. Народу. Нас богато, роботи много, а ми одинцем.

Явімся численно, і даймо довід, що ми розуміємо великий час, котрий нас взиває до діла

22,23

Орґанізаційний Жіночий Комітет.

ДО ПОКУПЦІВ КНИЖОК

Подається до відома нашим покупцям книжок, що книгарня „Свободи" заперестала висилати книжки за посліплатою (C. O. D.) а се тому, що часто трафляється, що адресат не є дома як листонош принесе пакунок, а без гроший він пакунка не лишить і тим самим завертає його назад до книгарні „Свободи", а ми мусимо покрити подвійні кошти пересилки.

Отже для оминення непорозумінь і щоби не здержувати висилок книжок для наших покупців, проситься разом зі замовленнем присилати і належитість.

КАЛЄНДАРІ НА ВИЧЕРПАННЮ КАЛЄНДАРІ НА ВИЧЕРПАННЮ

СПІШІТЬ З ЗАМОВЛЕННЯМИ

КАЛЄНДАР
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО СОЮЗА
на 1924 рік

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ ЛИШЕ ..... 50 ЦЕНТІВ

БУЗЬОК

Перший український ілюстрований гумористичний календар в Америці, котрий містить в собі 80 дуже цікавих образків, 30 дотепних віршів, 45 цікавих приповідок і 150 довгих і коротких гарних та цікавих оповідань. Тому, кождий хто хоче розірвати собі туту та розвеселитися, хай зараз собі його замовить.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Поспішайтесь своїх покупців, бо скоро лише вичерпане остане [illegible] Календарі [illegible] другі Календарі [illegible]

ПРОЧ ІЗ ЗРАДОЮ.

Наша американська еміграція складається майже виключно із людий, які заробляють на житє тяжкою, фізичною працею. Тому нема чому дивуватись, коли в минувшині американські Українці захоплювали всіми тими кличами, які обіцювали чорноробам рай на землі. Вони мрили недорічним обіцянкам московських агентів, що ось, мовляв, робітники переберуть усі богацтва американських капіталістів та що тоді заживуть на славу. Американські уродженці сміялись із глупого базікання большевицьких невигласків, бо вони розуміли, що темна московська голота, яка сама жила й живе в нужді і нехарстві, не годна зреформувати цілого світа. Таксамо англійські, французькі і німецькі робітники відвернулися з обмерзінням і погордою від пролетарської черни і її поганчих в Москві, а за ними відпекалися комунізму й усі свідомі робітники на світі. Хоча деякі держави і визнали большевицький уряд в Росії, то тільки на те, щоби могти облегчити тиранію над робучим населеннем в Московщині та щоби приспішити розвал червоних царів. Як довго потреває той розклад комуністичної самоволі не можна сказати напевне, позаяк глупота і рабство московських мас є річи необчислимі.

Для Українців Московщина все була, є і буде смертним ворогом. Москалі раді, колиб могли, вигубити усю українську націю, на це, щоб самим засісти найбогатший простір, який є в Европі. За білих царів Московщина нищила нас через відмовлення права нашій мові і через кольонізацію наших земель московськими та німецькими кольоністами. Теперішні червоні царі показалися супроти України правдивими опирями, які вже виссали кров із третини нашого народу. Большевицький „пролетарський уряд" вигубив вище 10 міліонів українських селян. „Влада робітників і селян" вимордувала голодом і екзекуціями десять міліонів чорноробів, за те, що вони були Українцями і на те, щоби зробити місце Жидам на їх державу! Хтонебудь одушляється т. зв. „радянською Україною" і „українською владою" на ній, хто морочить собі і другим голову тою славетною „українізацією", хай не забуває, що такаж „своя" влада вигубила тих 10 міліонів українського люду за Раковського і такаж „своя" теперішня влада, з Чубарем у главі, передала найкращий шмат України на створенне жидівської держави.

Ці факти, яких ніхто не в силі заперечити, показують ясно, що всі ті Українці, які видають большевицькі газети, не є ніщо инше, а звичайні зрадники, які за платню, яку побирають з Московщини, поширюють ідею зради на нашій еміграції. Наші свідомі люди нетільки неповинні брати до рук большевицької зарази, але ще й повинні бойкотувати цю зрадницьку пресу, де тільки є нагода. Із зрадниками нема що церемонитися! Проти зради всякий спосіб є добрий, аби тільки зраду викорінити. Як довго та зрада істнує, так довго це страшне клеймо валяє брудом цілу нашу суспільність. Темніші одиниці нашої еміграції дають себе морочити; вони довірчиві, приймають лукавство за правду і через те гниль і погань шириться тут і там, особливо по глухіщих кутах наших кольоній. Це повинно стати кличем для всіх патріотів у цю пору: Об землю зрадою, щоб і сліду із неї не стало!

Таксамо треба нам бойкотувати наших хрунів, які лижуться з Ляхами або Румунами. Нема їх богато, але трапляються подекуди й вони. Дехто привик ще здавна читати ляцькі часописи й книжки. Тепер ніхто не повинен нічого ляцького й до рук взяти. Держім себе здалека від наших ворогів, тоді добудемо собі повагу і значінне у світі.

А свою власну зраду рубаймо ісічим, щоби у дребезгі розсічи многоголову потвору!

Микола Костів.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО УКР. НАР. СОЮЗА!

ДО ВІДОМА ВСІМ СВЯЩЕНИКАМ І ПАРОХІЯМ.

В книгарні „Свободи" можна набути отсі церковні книги:

СВ. ЕВАНГЕЛІЄ — велике, оправлене в аксамит, металеві Евангелисти, на середині Воскресеніе, на противній стороні три раменний хрест, на около нарожники, два замки і все то позолочуване. Ціна...	$125.00
Тесаме Евангеліє, оправлене в червону скіру, без евангелистів, тільки позолочений металевий хрест...	80.00
СЛУЖЕБНИК, оправлений в червону скіру, на верха витиснений золотий три-раменний хрест	25.00
ОКТОІХ, оправлений в червону скіру	20.00
ТРІОТЬ ПОСТНАЯ, оправлений в червону скіру	16.00
ТРІОТЬ ЦВІТНАЯ, оправлений в червону скіру	15.00
АПОСТОЛ, великий оправлений в червону скіру ..... Такий самий в звичайній оправі $9.00.	15.00
ЧАСОСЛОВ великий, оправлений в червону скіру, з витисненим хрестом	16.00
ІЗБОРНИК великий, оправлений в червону кожу	8.00
ІРМОЛЬОГІОН, оправлений в скіру, з витисненим трираменним хрестом	18.00
ОСМОГЛАСНИК під нотами, звичайна оправа	5.00
ЧИН ВЕЧІРНІ І УТРЕНІ, часть 1 і 2, оправлені в червону скіру	10.00
ЧИН ВЕЧІРНІ І УТРЕНІ, звичайна оправа	6.00
АКАФІСТНИК цілого року, оправлений в червону скіру, витиснений позолочуваний хрест	7.00
АКАФІСТНИК, малого формату	1.25

Невдовзі проголошено ще більше церковних книжок.

При замовленню сих книжок треба заразом прислати і належитість.

Замовлення слати до:

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ.

У всіх — навіть найтяжших недугах можете відзискати здоровле. Нема недуг, щоб неможливо було їх поварити, тілько треба на час вдатися. Як Вам невомогли лікарства ані операції, то завіть до моєї канцелярії я будете здорові. Коли не поздоровієте, не заплатите мені ані цента. На всякі питаня відповідаю листовно

DR. J. MILLER, D. C., PH. C. (ЖЕЛЬНИК)
49 E. 7th Street, New York, N. Y.

Кожного дня від 9 до 12 год. Вівтарні через

ПОВІДОМЛЕННЄ.

ДО ВП. ЧЛЕНІВ І УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА:

Згідно з ухвалою річного засідання головного уряду У. Н. Союза проголошуєся

ПРОДОВЖЕННЄ КАМПАНІЇ

принимання нових членів без вступної оплати до У. Н. Союза по конець

ВЕРЕСНЯ 1924 Р.

В відмінності до кінця сего місяця, а то

В МАЮ

Український Народний Союз, посередництвом 345 своїх відділів в Злучених Державах і Канаді буде приймати

МУЩИН, ЖІНОК і ДІТИЙ

почавши від скінченого 1-шого року до 55 літ віку

БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ

НА ОБЕЗПЕЧЕННЄ В СЛУЧАЮ СМЕРТИ, КАЛІЦТВА АБО НЕВИЛІЧИМОЇ СЛАБОСТИ.

Організуйте нові відділи, братства, сестрицтва і товариства.

Приєднуйте нових членів і членкинь.

По близші інформації голоситься до відділових урядників або просто до головної канцелярії У. Н. Союза на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
Recording Department
P. O. BOX 76, - - - - JERSEY CITY, N. J.

Джерзи Сіті, Н. Дж., 5-го марта, 1924 р.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ:

Іван Каштанюк, гол. рек. секретар.

ДОПИСІ

САВТПОРТ, КОНН.

Віче в справі Бесарабової.

Як і було оголошено — заходом тов. ім. Т. Шевченка, 84-го відділу Українського Народного Союза, відбулося у Савтпорт, Конн., в неділю 4-го мая маніфестаційне віче в справі Ольги Бесарабової. Віче відбулося в сали Української Хати, яку савтпортські Українці виставили минувшого року коштом шести тисяч долярів.

Вічевим референтом був гр. Величко. Присутних на вічу, як для такої справи було досить незначне число. Це треба завдячити слабій агітації місцевих кругів, а в більшій мірі проти-вічевій агітації одної одиниці.

Референт представив справу убийства Ольги Бесарабової у львівських тюремних мурах. Перебіжно представлено також інші пекучі справи іміграції і ухвалено резолюції з протестом проти сваволі і насильств Польщі над українським народом, які переслано на писмі до міністра закордонних справ у Вашингтоні.

Бесідник говорив: Убийство Бесарабової є злочином, поповненим Польщею не на одній особі, а над усім українським народом. Вина за цей злочин спадає на весь польський загал. Та ми, що знаємо ляцьку душу, не повинні ні хвильки дивуватись Полякам, бо вони поводяться відсвісти так, як на справдішніх катів пристало. Вони безцеремонно замордували свого власного президента, першого президента нової Польщі, чого не допустились би і найдикші племена Африки. За нами ніхто не обставиться, як своєї оборони ми самі не візьмемо у власні руки. Але протест свій засилаємо тому, щоб поєвальні світа знали, що з їхнім розпорядженем у наших життєвих питаннях ми ніяк не годимось і не погодимось. І щоб переконати їх, що за наслідки їх політики в українській справі ми не будемо відвічальні, лише вони самі. Нам треба відчути болі ран, які нам завдають вороги наші. Скріпляти свої сили, організувати і готовитись до розправи з ворогами. На жадні ласки і співчуття других не уповати. Наша надія в нас самих.

Відтак на заклик референта зібрано $11.50 на поміч українським письменникам в Европі, які вже вислано до Товариства Помочі Письменникам в Трентоні, Н. Дж. Предсідатель віча був грем. Юрій Гоголь, секретарем Йосиф Шенгера.

Вічевик.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Хочемо священиків-патріотів!

Коли хочеш, щоби хто за тобою обстав, то передовсім постій сам за себе. Так робили і роблять всі розумні люди а й народи.

Пригадую собі, як грімко кричали Чехи в Америці, коли хотіла Австрія судити чеського патріота, Крамаржа. Своїм криком вони вибавили його від смерти. Таким самим прилюдним криком обороняли Поляки свого біскупа Цепляка із кігтів московських большевиків. А що вже Жиди так ті знають як постояти за своїми! Не дадуть зробити кривди ніякому Жидови, хочби на кінци світа.

Супроти них як марно виглядаємо ми, Українці! Москалі, Ляхи, Румуни, усяка язва тисне нас і дусить, а ми не вміємо навіть добути із себе такого голосу, щоби світ почув. Міліони жертв впало, а світ навіть не знає про це. Що найбільше зробимо одно віче й друге і вже заспокоїлись. Навіть ці віча і панахиди робиться у нас, наче за панщину, оттак, щоби збутися. Нема загальної підойми духа, нема охоти послужити свому народови, як слід.

Маємо на нашій еміграції яку сотню священиків, але як мало між ними правдивих патріотів, таких, що загрілили народ до більшого зусилля у народній роботі. Ми чуємо часто про римського папу, що він добрий та прихильний нам чоловік. Коли це правда, чому не стане він в обороні хочаби нашого духовенства в краю? Сотки наших священиків держали в арешті, декільох замордували Ляхи, а й тепер загально переслідують. Чи нема нікого, щоб доніс про те всьо до папи і попросив його, щоб заступився в обороні покривджених? Ми аж тоді повіримо у батьківську ненависть теперішнього папи, як побачимо, що він справді стає в обороні наших церков й нашого обдертого народу.

Крім того наші священики повинні розрушати нарід, щоби у відповідь на кожду насилу і злочин, сподіяні ворогами, всюди відбулося віче та щоб раз-враз ішли протести до Вашингтону, до рук нашого уряду і амбасадорів, щоб світ дізнався про усі наші кривди, які усі випливають із тої головної кривди, що нас віддали в руки нашим ворогам.

Нехай світові політики знають, який злочин сповнили та що наш нарід не погодився і не погодиться жити в рабстві. Ми повинні стежити за усім, що діється в краю, під ріжними окупантами, та про всьо скликувати віча і шити протест за протестом, аж нарешті дійсемо потрібним до застосовити на вулицю, у маніфестаційних походах, щоб широка американська публика знала про наше негодованне і наші болі.

Це всьо можна легко доконати, коли наші священики схотять піти на стрічу народним бажанням. Нехай наші пан-оти не засклеплюються у станову клерикальну касту, а хай стануть плече в плече із своїми парохіянами, як Українці, як сини поневоленого народу. Кождий з них був вперед Українцем, ніж священиком і кожному доля свого народу повинна бути найдорозша понад всьо.

Коли наше священство віддасться цілковито визвольній роботі для України, тоді не буде між нами недовіків; тоді повіримо, що вони не тільки устами ісповідують Христа.

Трохим Верниволя.

ДО ЕВРОПИ СЕГО ЛІТА

Ви можете поїхати до Европи і вернутися протягом шість місяців без всякої обави, щоб Вас не пустили назад до Злучених Держав. Ви дістанете посвідчення від Лінії Злучених Держав запевняюче Вас про це. Поспитайтеся свого агента про цю нагоду. Трета клясa Лінії Злучених Держав НЕ є стридеж. Повні воздуху, довільні каюти на 2, 4 і 6 осіб. Чисте біля і вигідні сінники. Добре готовлений харч і доволі. Велика променада. Концерти що дня. Познакомиться про американські кораблі перше. За цінами, відділами і другими інформаціями голоситься до

UNITED STATES LINES
45 Broadway, New York
або місцеві агенти
Завідуючі управителі
United States Shipping Board

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ

ПІД НОТАМИ

ЦІНА 50 ЦНТ.

Можна набути в

„SVOBODA",

ПОДОРОЖУЙТЕ

між УКРАЇНОЮ і НЮ ЙОРКОМ

через

ДАНЦІГ або ГАМБУРГ

на славних „О" кораблях

ROYAL MAIL

Знамента обскута і кораблі дуже часто курсують.

ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
26 Broadway, New York City

НЕСПОДІВАНУ РАДІСТЬ.

Викликує календар Бузьок у своїх властителів коли вони побачать, що кожда сторона в календарі і майже кождий аркуш має свої окремі цікавости. Властителі Бузька можуть їх стати за 75 центів в книгарни „СВОБОДИ".

ПУЛМЕН, ІЛЛ.

Осторога.

Подаю до відома усім українським робітникам, що тут в **Пулман є загальний страйк усіх робітників, занятих при виробі возів до спаня.** Страйк вибух через компанію, яка обірвала платню о 25—35%.

Ця компанія є одним з найбогатших підприємств у світі, а тепер хотілаби коштом бідних робітників еще більше забогатіти. Її вози є на всіх залізничих лініях і вона добуває великанські зарібки для своїх „стахановців". Кому пригодиться ...Пулман-карою", той знає які сумн треба платити за місце у ній. А тепер компанія постановила ще і з робітників, які у неї роблять, здерти третю часть їх роденного зарібку.

Всілякі агенції пробують достарчити „скебів", щоби зломити страйк. Вони говорять безсовісно, що в Пулман нема ніяких „воркінг тробелс". А тут є не тільки „тробел", але загальний страйк.

Тому звертаю увагу Українці, щоби кождий знав, як мається справа, та щоб не дав ужити себе до скебівської роботи.

М. Шемердяк.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Приют для комісарів.

Нюйорські „комісарі" задумали забезпечити свою будучність. Вони бачать, що большевицька дурійка вже паде і тому хотять, пойи час, натягнути всілякого рода недотепів, щоб ті побудували для них приют. Чомуб їм не взяти гроший і від зайшлих в Америку дурнів? Дурням і так не потреба гроший! Тільки крикнуть комісарі: „Товариші, складайте на пролетарський дім, бо від цього залежить „ліворуція" в Америці, а за кожду пятку чи десятку зложену ми відтак дамо кожному, що дав, палату Ракефелера чи Моргена чи Астора та ще й дві-три фабрики або майни". Преціль не дармо кажуть, що кожної хвилі оден дурень родиться.

Чиж не збирали вже ті большевицькі панки на голодних на Україні, на друкарню і на другі „пролетарські цілі"?

Комісарі не вдавились тими грішми, які прислали їм з Москви, а на яких було повно крови помордованих українських селян, а ви хотіли-б, щоб вони вдавились долярами американської глупоти! Ніяк ні! Вони поскладають їх на купку, а як будуть мати досить, то стануть такими буржуями як всі червоні „боси", як Ленін, Троцький, Раковський, Літвінов і ціла черед червоних. Тільки така буде ріжниця, що тамті живуть як міліонери, а ці вдоволяться жити як тисячники.

Наші „комісари" виявляють чималий опетит. Біла двіста тисяч долярів! Цікаве, чи є тільки дурнів на нашій еміграції, щоб зложили хоч половину тої суми. Але вони цим не турбуються. Вони гроші дістануть з Москви, як не дістануть тут.

Є факти, що комісарі лагодять собі теплий куточок на старість та приготовляються на розвал, який грозить їх „святій комуні"

Українська суспільність в Америці повинна стрінути сих новомодних кацапів крайною погордою і бойкотом.

П. К.

УЛІПШУВАННЯ ЗЕМЛІ ЕЛЄКТРИКОЮ.

Давно вже звісно, що після бурі ростини неначе відживають, стають свіжіші. А тому, що буря є працей воздушної електрики, то вчені взялися робити спроби, як впливає електрична струя на розвиток ростини. Досвіди показали, що наелектризовані ростини розвивались двічі скорше й краще ніж звичайні. Анґлієць Лодж засів велике поле пшениці й обвів його електричними провідами, що висіли майже над самою землею. По проводах ішла безперервна сильна струя. У висліді одержав Лодж урожай 3 і пів раза кращий, як на сусідньому полі, засіяному такоюсамою пшеницею. Таксамо Лодж плекав і овочі й городовину. В Росії агроном Спешньов робив такісані спроби. Врожай як збіжжа так і салоини був кращий. На електричному городі, між иншими, виросли редька і морква небувалих розмірів: редька тов. цінною четверть аршина, а морква — вагою в три фунти.

ФАРМИ!

ФАРМА В НЮ ДЖЕЗИ.

Фарма 149 акрів, 15 акр. жита, 15 пшениці, 17 вівса, 20 кукурузи, 20 вівса, решта сіно і пасовиско, 18 тон гогорічної кукурузи, дім на 9 кімнат, 7 инших будинків, 13 коров, бик, 2 кізляки, 300 курий, 500 кукурузи, молотілка, 3 коні, трактор, фарбеська машинерія, автомобіль, 50 мил від Ню Йорку. Ціна $12,500, вплати $5,500.

Фарма 70 акрів, 10 акрів лісу, сад, дім на 7 кімнат і 5 инших будинків, 2 корови, 2 коні, стадо-курий, 10 акрів вівса, 12 кукурузи. Ціна $5000, вплати $2000. **A. MIKRUT, 10316 St. Mark's Pl., E. 8th St., New York City.**

ЗАКЛАДАЄТЬСЯ

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ

В НЮ БРОНСВІК, Н. ДЖ.

в дуже гарній околиці, близько 78 великих фабрик, стріт-кара, штори, школа і т. д.

Компанія будує доми 4-5-6 румові на ордер.

Тепер найвідповіднійша пора вибрати собі найліпші ділки під будову, тому не відкладайте, лише приходіть або пишіть до:

ПЕТРО ГРИГОРАК, Room 230, 5 Beekman St., New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ

лоти по приступним цінам. 5 ц. їзди з Ню Йорку, можна бачити їх в кождий час. Також доми з Ню Йорбку і коло Ню Йорку.

Дім на 3 евні, 2 склепи, рент $1477 в рік. Ціна $12,500, готівкою $2000, перший морґеч $7000 на 5 процент.

Муровний дім в Ню Йорку, електрика і білі5 синки, рент в рік $1320. Ціна $8700, готівкою $2500.

M. PISARKO,
116 E. 7th St., New York City.

ВЛАСТИТЕЛЬ продає 100 акрову фарму, 40 акрів орної землі решта пасовиско і грубий ліс, річка пливе через фарму, дім новий з 10 кімнат, велика стайня, стодола, айс-гавз, кузьня, купальня на 15 людий з парою, великі нові курники на 3000 курий, два інкубатори до вигрівання курчат, авто, косярка, грабарка, віялка, вози менчі і більші, калієтри, плуги, сінкарня, пара коней, коров, 350 курий, телефон в хаті, школа перед домом, много овочевих дерев, фарма засіяна і засаджена житом, вівсом, кукурузою, бульбами і т. п. Ціна $3900, готівка після угоди. Будинки всі нові майже. Прошу голоситися до мене фармера, а я завезу на ту фарму. **NYKOLAI LAGODA, P. O. Box 211, Versailles, Conn.** Телефон: 1526—1.4. Norwich division. 121-22

ПРОДАЄТЬСЯ фарма в гарній місцевости в Ню Джерзи недалеко від Ню Йорку, 73 акрів, 13 акрів ліса, решта орна земля, 25 акрів озимих посівів, дім на 8 кімнат, велика стодола і другі забудування, 4 корови, 2 коні, 150 курий, безроги, гуси, всі вози і машинерія потрібна на фармі, пів мині до містечка і стації, школа при фарм. Ціна $4000, готівкою $1800. 20-25

P. OWDY,
194 Ave. A. близко 12 ул. **New York**

ФАРМА віддалена пів миля від міста на цементованій дорозі, висша школа недалеко фарми, 90 акрів, 50 орної землі, решта пасовиско і будівничий ліс, річка, сад, новий дім на 8 кімнат, паровe огрівание, електрика, водопроводи, велика стодола і богато инших будинків, 14 коров, 2 коні, 200 курий, гуси, качки і все потрібне машинерія, вся фарма засіяна. Дохід за молоко $400 в місяць. Ціна $8000, готівкою $4000. **S. POKUTNY,** 20-25
116 E. 7th St., New York City

НА ПРОДАЖ дім на 10 фамілій, по 5 кімнат на фамілію, електрика і білі синки, рент $3430. Ціна $21.500, готівкою $5000. Властитель **JACOB WASYLISZIN, 308 East 126th St., New York City.** 20-22,24

НА ПРОДАЖ 3-фамілійний дім в доброй околици по умірковаій ціні. Українець має першенство до купна. Голоситься особисто або листовно на адресу: **505 NEW JERSEY AVENUE, Brooklyn, N. Y.** 20-24

НА ПРОДАЖ

Дім на 3 фамілії по 5 кімнат і ванна, горяча вода в Бронкс. Ціна $9500, готівкою $2900.

Дім на 18 фамілій з двома склепами в бизнесовій дільници, рент $3000. Ціна $23,000, готівкою $7000. 20-26

Дім на 20 фамілій по 3 кімнати на фамілію, рент $2800. Ціна $17,500, готівкою $5000.

GAWLINSKY & COMPANY
426 E. 16th St. New York City

СПЕЦІЯЛІСТ
ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, виснення нервів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги.

Порада даром.

Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK

Meeting Ave. a Irving Place. Години від 9 рано до 8 вечер. В неділю від 9 рано до 4 полудня.

ALLENTOWN, PA.

БР. СВ. АРХИСТР. МИХАЇЛА

від. 147 У. Н. С., устроює

17-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ БРАТСТВА

І ПОСВЯЧЕННЕ ПРАПОРА

на Декорейшен Дей

В ПЯТНИЦЮ, 30. МАЯ Б. Р.

Проситься всіх членів щоб явилися до участя як рівнож щоби забрали свої діти котрі суть членами Мол. У. Н. Союза. При сім приглашує до участи всі братні Тов. а то: Бр. Нез. Зачатя, відділ ч. 1, Провидіня і Сестр. Пр. Богор., відділ ч. 161 У. Н. Союза.

ПРОГРАМА СВЯТА:

1. Проситься всіх братчиків на 9 годину рано до української галі під ч. 503 Front St., тут утворюється похід звідки підемо до укр. гр.-кат. церкви. Перед церквою буде фотографована група з дітий і старших членів а опісля відбудеться Служба Божа за здоровлє членів і панахида за померших і посвячение прапора.

2. З церкви походом підеся до галі, де іменем Братства відбудеся привіт а за сим виголосить промову О. Ревізюк на тему організації, а рівнож запрошені суть і американські гості. По промовах коротка забава і перекуска.

3. В дни 31. мая о 7. год. вечером відбудеся ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ. Підчас того торжества будеся принимати нових членів мужини, женщин і дітий до Братства і У. Н. Союза без вступного.

Незабудьте-ж прийти всі і скористати з сеї нагоди. Неявившійся член підлягає карі 1.50.

122 Комітет.

ГАРТФОРД, КОНН.

Аматорський Кружок при укр. кат. церкві св. Арх. Михаїла

— відограє —

В СУБОТУ, 31-го МАЯ 1924.

ПРЕДСТАВЛЕНЄ

„ПІМСТА ЖИДІВКИ"

в 5-ох діях А. І. Кузич-Уманської

Початок о год. 8. вечер.

в St. Peter's Hall, 160 Main St.

Вступ для старших 50 центів; для дітий 8—15 літ 25 цит.

122-4,5 КОМІТЕТ.

NORTH ARLINGTON, близко школи, склепів, кар і босів. 3 пять кімнат бойтрон. $300 згоди, $300 коли скінчений. Решта $25 місячно. Public Service Development Corp., 123 Liberty St., New York City. 13-15

ДР. АНДРЕЙ БОРАК

ХИРОПРАКТОР

810 EAST 17th St., NEW YORK, N. Y.

Понеділок, середа, пятниця від 10 рано до 6 в. вечер.

Второк, четвер, субота від 2 до 8.

Неділя від 10. до 1.

Пишіть по оказове число „Хиропрактика".

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ЧЕТВЕРТА ЗАПОВІДЬ.

Повість з галицького життя.

(Продовженє).

(12)

— Я за посаг з панею Підлісською ніколи не говорив. Це для мене підрядна річ.

— І це вам хвалиться, що за маєтками не гонитє... бо... впрочім ви і без цього будете богатим чоловіком... тілки я не знаю... от що— а чи ви говорили про те коли з батьком?

— Що я заручений, то батько знає, мама теж, бо нераз-тім в хаті говорилося, але за посаг батько ніколи не згадував.

— Ну, так, але може батько відкладає обговоренє посагової справи на остаток. Він говорив до мене кілька разів про вас, що мій Василь мусить з богатою оженитись. Ваш батько автократичної вдачі і коли чепиться раз якоїсь думки, то не хоче її кидати. А колиб він на точці посагу оперся, то мати мете твердий горіх.

— Я вже повнолітний і самостійний, женюсь для себе не для батька, і за своїм правом потрафлю твердо постояти.

— Гарно воно, але бачите, важко булоб вам проти себе батька мати, і його прогнівити. Як би пішли проти волі батька то він би вам цього не вибачив.

— Та що там! коли в мене чиста совість, то проче мені байдуже і з четвертою заповідю я в колізію не прийду. Чи раз в родині таке трафляється, що синови треба зірвати з батьком всі зносини, навіть не признаватись до його.

— Такого не дай Боже вам дожити, говорив о. Городецький підносячи палець в гору. Це вже проти природи. Четверта заповідь не знає виїмків.

— А я гадаю, всечесніший, що знає. Кожда заповідь, що нарушує вінносини між людьми знає виїмки. От нпр.: не убий! Але як я це зроблю в конечній обороні мойого життя, то не гріх ворога вбити. Не кради, але як я вміраю з голоду, а бачу чужий хліб, то можна мені його взяти з застереженнєм винагороди шкоди опісля. Так воно і з родичами. Що робити дитині, як батько недобрий, ледачий, знущається над нею? Тої дитина повинна вступитись батькови і сказати, хочби прийшлось, піти у очи.

— А колиб такий лихий батько потребував помочи від дитини?

— То треба йому помогти, хочби з нараженням свого „я". Ось я візьму себе пі роздвагу. Я батька все поважав і поважаю, любив та слухав вірючи в його розум, досвід і любов до мене. До тепер не приходило між нами до жадної сцієї. Тепер я загадав женитись по голосі серця. Батько спротивляється, тому не через те, що дівчина зла, ледача. а лише тому, що батько хоче такого посагу для мене, якого вона немає. Маюж я слухати, не женитись, бути ціле життя нещасливим? Що батькови із цього прийде? Хибаж він буде її уважати, кормити і зодягати? Та ми навіть не будемо разом жити. От зійдемось колись разом на чаток кілька разів до року, а може і то ні, тай тільки. Ні отче, на тій точці то я піду проти волі батька з чистою совістю.

О. Городецький заціпаючи цю тему хотів лізнати як Василь на це дивиться, тепер почувши таке він дуже радів, бо такого не сподівався почути. Василь був все слухняним сином і поводився супроти батька більше пасивно, чим того було треба.

— Та я гадаю, отче, що до такого не прийде. Мій батько за мудрий і за делікатний, щоби задля посагу ставляв справу на вістрю ножа.

О. Городецький на сказав більше нічого, але він був іншої думки. Він знав добре старого Пандяка, що то автократ, деспот, упрямий, зарозумілий, що в його душі чорт сидить.

— Воля божа, та колиб справа мала на тій точці зупинитися, то числіть на мою поміч.

Щоби знести розмову на иншу тему спитав о. Городецький:

— Який спеціяльности віддавались ви в семінарії?

— Я співак, бас-баріітон.

— Правда, правда, у вас був все замітний голос. Але мій любий господине. Це довго не потріває. У мене був теж замітний тенор, та незадовго пропав на селі серед задушної церкви, серед вітру на цвинтарі. Таке буде із вами. Голос у нашого брата, це капітал серед семінарських мурів. Він дає питомцеви всілякі подегчі. і привілеї, яких безгласні „діти" не мають, опісля хиба дістатися би до міста на яку катехистуру або д учительства, а поза тим нічого.

— Я отче мрію про те, щоб дістати сотрудника в Самборі відразу.

— Ага! правда. Вуйко вашої судженої в капітулі. Можете дістати, а без протекції булоб годі. Такий вуйко то варт двох посагів.

— Тільки отче ненагадайте, проби! що я задля жінчиного вуйка посватав панну Підліську. Я зробив вибір по серцю.

— Не гадав так і не гадаю. В впрочім був це дуже непевний рахунок, бо лише так довго трівати ме, як довго він в капітулі. То чоловік старший і може минутися.

— А поза співом яка ваша спеціяльність? спитав о. Городецький, бо розмова знову заблукала на семейну тему.

— Провідництво. Я вже пробував у Львові, і мені траплювали такі, що на цім розумиються. Радили працювати над собою. Я ще як ученик гімназії вмів говорити плавно, а не зли деклямував, у мене сильні груди. Те все треба тепер вихіснувати. Треба вправляти память. Буде з цим чимало праці, та я таки мушу перепони переборoти.

— Отче гарно! Це вже так скоро не минеться як голос. Щасть Боже! У нас так не богато проповідників, а підручників до проповіди ще менче. Треба користати з німецьких та російських... Я радію з того що прийде нова сила.— О. Підгорецький ходив в задумі по хаті, а далі станув перед Василем і каже:

— Господине! Коли вже зійшла бесіда на таку цікаву для мене тему, так може би я вас попросив до нашої церкви з проповіддю в слідуючу неділю. Це буде у нас сенсація. Ви новий чоловік, так сказатиб йно з голки, ви тутешний. Це парафіянам заімпонує. А мені старому вже й концепту не стає. Моя проповідь не зробить такого враження, як ваша, бо я їм вже трийцять літ проповідую. Щоб я і золотоустим було, то обробляти ті самі теми на ріжні лади, то тяжко. — Отже обіцяєте

— Дуже радо, отче і з гори вам дякую за довіре... Лише буду просити о які підручники.

— Добре, добре, у мене є кілька. Дам вам і евангеліє на слідуючу неділю, а часу мати мете доволі, бо сьогодня йно второк.

— Я в четвер поїду до Самбора, щоб мою скринчину привести, там моя ряса, а без цього годі.

О. Підгорецький змірив оком стать Василя.

— Но, то правда, бо моя реверенда на вас не придасться.

Пішли зараз до шафи з книжками і стали вибирати. Василь взяв кілька книжок під паху і хотів вже відходити, як вернула імосць з гумна. То вже була старша жінка з сивим волоссем, яке перевязала білою хустиною. Була одягнена по домашньому в стару одежу.

— Отож маєш! говорила імосць заступаючи йому дорогу. — Я спішусь з роботою, щоб вас привітати, а ви вже втікаєте? Ні, не позволю, ви бачайте, останьте ще, поки-ви не напемось.

Імосць взяла від Василя книжки і поклала на стіл.

— Я вас так вже давно не бачила, не говорила з вами. Щож ваша мати? Певно дуже радіє, що незадовго буде мати свого егомсця. Давно вже я її не бачила.

— Моя мати заедно клопочеться господарством, а тепер ще й жнива, а усе на її голові.

— Славна господиня на ціле село, і у всьому сама собі дає раду... Не знаю, чи ваш батько так богато на цих будівлях зарабляє... Та я гадаю, що краще булоб, як би він все те покінув а взявся до газдівства... Є на чім газдувати.

На те вмішався в розмову о. Городецький:

— Так не можна говорити. Кождий сам найліпше знає, як йому краще. Здається, що так краще як тепер, бо Павло заробляє великі гроші на своїм підприємстві, а господарство, як ми самі обдре знаємо, приносить мало.

— Та правда, каже імосць, що нема нам чого чужими справами клопотатися... Ви вже господине Василю, по тельоґії?

— Вже по іспиті і можна орднуватися...

— Та як? не оженившись? Най вас Господь боронить.

— До ординації не треба бути жонатим, каже Василь усміхаючись.

(Дальше буде).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ брата ПАВЛА ЯВОРСЬКОГО родом з села Оріховець, пов. Скалат, Тал., Тому чотири роки перебував у Рочестер, Н. Й., а відтак в Пулаш, Пн. Пошукую його у важній справі брат і хтоби про него знав або він сам, прошу зголоситися до DANIEL YAWORSKY, 421 W. 35-th St., New York City. 18-23

На продаж ГРОСЕРИЯ І КЕНДІШТОР.

Голоситися від ч.: 19-23

141 MORRIS ST. JERSEY CITY, N. J.

NORTH ARLINGTON напротив публичної школи на Ridge Road. Лоти під будову 25x100. $200 згори, $15 місячно. Без удішенцьвода, газ, склетрика, тілько; можна сейчас будувати. Будівниці: поміжки. Public Service Development Corp., 123 Liberty St., New York City. 113-15

PHOTO STUDIO

в західній части Пенсилванії. Перворядні апарати і все потрібне до ужитку. Межи Українцями, Словенцями і Поляками. Дуже добрий інтерес для Українця доробитися маєтку. Ціна приступна, зголошення слати до Свободи. 121-22

ВЗОРИ канви, нитки до вишивання Н. Д. М. С. і стемпованї річи. Пишіть по катальог до

UKRAINIAN BAZAAR,

168 E. 4th St., New York, N. Y.

ПО СЛУЧАЮ старости продаю дім з 7 кімнат і 1 і сім осмих акра доброї землі, досить овочевих дерев. Ціна за все $2200.00, готівкою $1200, решта на сплати. Голоситися до K. KANVETZ, 41 E. 7th Street, New York City або Manorville, L. I., N. Y. 122

ТРОХА ЗЕМЛІ і житє; зменьшить дорожнечу життя; виховуйте кури, городовину. $200 згори, $15 місячно. Реальність близько школи, склепів, кар і босів; пять центів до Нюарку; вибір 5—6 кімнат доми; легкі услівя. MELZER, 123 Liberty St., New York City. 13-15

НАТАЛЬОГ

КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на підержаннє своєї літератури, не жаліли часу на читанє книжок, не дивались обмотно на просвітні потреби. Не дано отже, що й піднеслись висше від инших народів. — Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього мо потребуємо зараз, а не колись. Як світ красне стане, коли народи будуть менше більше однаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другогоріки отвертувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Всі члени Українського Народного Союза повинні памятати при купні книжок, що весь прихід з книгарні „Свободи" остається в їх організації, себто в руках самих членів та членкинь У. Н. Союза.

Товариства, Братства й Сестрицтва Українського Народного Союза повинні памятати при замовлюванню книжок і друкарських робіт, що замовлючи сі книжки й роботи в друкарні „Свободи", дають заробляти своїй власній організації, себто збогачують самих членів та членкинь У. Н. Союза.

* Аби Маєшкові квіти, арабська казка І. Франка 30
† Аль-Аль. І инші новелї, нап. О. Шевчук 20
* Аматорка або дочка дебрів, оповідання в часів боїв між Европейцями й Індіянами 20
† Арифметичні правила А. Чепіґа (перерібка В. Верниволї) 20
† Бакаєв, Ваняхов, Нанеєв, подорожні оповідання Івана Гедіна, з ілюстрациями 45
† Байки Езопа для української молодежи, переповів Л. Селянський, з 4 ілюстрациями, брош. 20, опр. 30
† Байки Івана А. Крилова в переспівах і наслідуваннях Богдана Лепкого, з портретом автора, передмовою Б. Л. й ілюстрациями 20
† Байки Івана де-ля Фонтена, переклав Л. Селянський, брош. 20, опр. 30
† Байки Леонїда Глібова, з портретом автора, передмовою Б. Л. й ілюстрациями 20
* Байки любимої 20
* Бандурка й инші оповідання, ред. Ф. Франко 25
* Библійні повістки изъ старого и нового Завѣта, (съ образками), написали священики О. О. Лотоцкий 1.50
† Библія святе письмо старого і нового завіту, ілюстрований Пікльхо, переклав П. О. Куліш, С. Левицького і д-ра І. Пулюя, з Волоот оправ) 3.00
* Біля вогнища, оповідання В. Винниченка 10
† Біля ставка, оповідання і инші оповідання 15
* Бібліотекарі, суспільні студії і Жовнірські оповідання, Мих. Яковів 50
† Богдан Хмельницький в Галичині (2 ілюстрациї). Письмо (6 ілюстрацій). Фляшнї Ґоґолюк. Не в добрий час (4 ілюстрації). — Дні нашої слави і недолї 15
† Бога шукають кроки, нап. Анатоль Франс, з французької мови переклав О. Пашук 75
* Боротьба сестри В. Велеї 40
* Боротьба о сонце 5
† Борці за правду, повість А. Кашенка 50
† Борщ за правду, історичне оповідання А. Кашенка, видання 4-те 45
† Брати Гроттї, оповідання з життя дитинів між звірами, Р. Кіплінґа (переклав Ю. Сірий) 60
† Брукшвіґ для дітий першого року науки (Народне Читання, перша часть), опр. 30
* Бурлаки, Ал. Андреєв 50
* Бурлаки і Ліси, сцени з життя в монастирі, Ал. Ковальчук 40
* Бурлаки, драма, на 4 дії, В. В. Бабинка 40
* Весела бандура, повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців 50
* Веселя книжочка, з 17 образками. Гумористично-сатиричний збірник для сумних людий 35
* Ветеринар, або як лічити і плекати домашні звірята, збірав і перевів після українських і англійських видавництв М. М. Бєлеґай, з ілюстрациями 60
* Вечері на хуторі біля Диканьки, повістки Миколи Гоголя 15
† Вибір поезій, О. Федьковича 10
* Відвідачиска, оповідання з козацької давнини, А. Чайковського 1.00
† Відмолодження, після д-ра А. Штайнаха написав Петро Франко, з образками 10
* Відродженне, роман в 3-ох частях, гр. Льва Н. Толстоя (переклав В. Сімович) 2.25
† Відродженне, роман Льва Толстоя, переклав Василь Сімович, з портретом автора і з передмовою, переклад. Друге, виправлене, з текстовою реставрацією Б. Ґодзинського зрівнане видання. Три частини в двох томах. Брош. 2.25, опр. 2.75
† Віх себе не втечеш, оповідання Марка Вовчка
† Вільний чоловік і инші оповідання, Ст. Костів
† Вічевий співанник 5
* Вічний Жид 10
† В затишку й на сонци та инші оповідання, нап. Юрій Кит, брош. 35, опр. 50
* В неділю рано зілля копали, оповідання О. Кобилянської 75
† Вода в природі. — Умірковаиий та щирий, В. Винниченка. — Заграй. — Останки „Фортуни". — Дні нашої слави і недолї 20
† Вступ до метафізики, нап. Анрі Бергзон, пер. Евгеп Яворський 35
* Вся людська тяга з хвилею прийде й инші оповідання 15
* В тумані, оповідання, Л. Андреєва 20
† Гайдамаки Тараса Шевченка, видання ілюстроване артистом А. Г. Сластьоном, великий настільна книга (13x17 цалів), в карт. оправі 3.50, в полот. оправі 5.00, в люкс. оправі 6.00
† Гайдамаки Т. Шевченка 50
† Гамлет, анекдоти, гумористичні оповідання, Мст. Руса 10
† Галичина в житю України до М. Лозинського 20
* Галяя смерти, Свободно за Марк Твейном переклав В. Держицуха 5
* Запорожці, казка Івана Нечуя Левицького 20
* За рідний край, оповідання з часів Хмельниччини, Н. Бурлаки 30
* За спостерю, оповідання з козацької старини, Андр. Чайковського 35
* Захар Беркут, образ громадського життя карпатської Руси в 13-тім віці, др. І. Франка 20
† Захар Беркут, образ громадського життя Карпатської Руси в XIII. віці, повість Івана Франка, брош. 1.25, опр. 1.50
† Земля, повість Ольги Кобилянської, брош. 1.75, опр. 2.00
† Збірка „Вільного Слова" за перший рік видання в полоні 1916 року 10
* Збірка оповідань для української молодежи 40
* Збірник поезій, Ів. Франка 10
† Збірник народних пісень і дум, брош. 50, опр. 63
† З великих днів, поема, нап. О. Кобець, з образками 15
† З вершин і низин, збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листє" й „Великі роковини". У біографічним нарисі Івана Франка (нап. Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. Брош. 2.75, в полот. оправі 3.40
† Звідки взялися і чого значить назви „Русь" і „Україна", др. Л. Цегельського 30
† Звуконаслїдність, поезії Клима Поліщука, книжка друга 30
† З Дніпра на Дунай, оповідання для молодїжи з часів скасування Запорожської Січі, А. Кащенка, видання 3-те 40
† З житя первійного чоловіка, про житя первісних і сучасних дикунів 35
† З журбою радість обнялась, збірка віршів, О. Олеся 40
† З культурного житя України, нап. др. Зенон Кузеля 50
† З лясни родини, повість в 3-ох частях, др. А. Чайковського 1.50
Знаємо житя, др. С. Демидчука 30
† Зовсім для вивчи початкових шкіл та гімназій з багатьома малюнками та барвними табліцями, нап. др. Іван Раковський, брош. 50 опр. 75
† З розвідок історичні ілюстрації з европейської війни, оповідання і инше про старий край і Америку 20
† З теренів европейської війни, що діялось і діється в нашім ріднім краю 50
† З філософії політики, нап. др. А. Кріткенен, пер. Мих. Лозинський 65
† Іван Дурак та инші оповідання, ґр. Л. Толстоя. 25
† Іван Боченко й инші оповідання 20
† Іван Франко, біографічно-літературний нарис. 20
† Із зарічного царства, перша сотня найкращих казок, Збірав В. Держицуха 20
† Історія Греції, Дім, оповідане для народа, нап. Хрістоф фон Шміц, пер. Ів. Франко, з ілюстрациями збірник Вуєї (3 ілюстрації)—Катерина. (3. ілюстрації). — Ніп і Семраїм (2 ілюстрації). — Лист турецького султана запорожським козакам. — Відповідь запорожських козаків турецькому султанови (1 ілюстрація). — Альколоші і діти 20
† Ілюстрована історія України в 2-ох томах, М. Грушевського, в оправі 3.25
† Ілюстрована свята Інквізиція, страшна смерть за віру в Бога 50
† Ілюстроване українське письменство в житєписах, нап. Ал. Кониський 35
† Індустріальні інновиєм Лавіна де Леон і Промова В. Дебса 15
† Інституціа, оповідання Марка Вовчка 20
† Історія Греції та Риму для школи й самоваждя, з 46 малюнками й 3 картами, написав М. О. Ковалевський 65
† Історія заложення Заокеня, Дикої Північної Америки. — Самсон. — До тих, що сміються з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на землї (індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолї 15
* Історія Московщини до Петра Великого 40
* Історія о золотокрилім лицарю 10
* Історія пірнаючої комуни 15
* Історія про гарну Магелону, оповідане з давних часів, і Про злодія у селі Гаївнині, оповідане, П. Куліша 25
† Історія Зелимена, Ів. Нечуя 30
* Історія про малого Пилипка 20
* Історія про сироту Івася 20
* Історія про трийцять одного 15
† Історія України-Руси, з образками, нап. Олександер Барвінський, з додатком географії українських земель 40
† Історії української громади в Рашаті, нап. Олексиєм Терелецький, з ілюстрациями 1.75
† Казки братів Ґрімів, в гарнім словом, портретом автора і малюнками в тексті 20
† Казки братів Ґрімм в чотирох томах з 180 малюнками, том I. 60
† Казки Вільгельма Гауффа, з 86-ма малюнками, частина перша (шість казок) 60
† Казки Вільгельма Гауффа, з 82-ма малюнками, частина друга (пять казок) 60
† Казки про Нечиста 20
† Кайдашева сімя, повість, І. Нечуя-Левицького
† Кайдашева сімя, повість Івана Нечуя Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верниволї, брош. 1.25, опр. 1.50
* Каменярі, журнал студентського кружка за рік 1919 ..... 1.00
* Камінна душа, повість, Ганта Хотковича 1.50
* Канадійський робітник, нап. Ґл. Ясенчук 25
* Карл Маркс, його житє і наука, Ілія Тесла 15
* Кармелюк і Невільничка, оповідання Марка Вовчка 20
† Кармелюк, Невільничка, народні оповідання Марка Вовчка 20
* Катеринка с. Конст. Кирпала 20
* Катихизм християнсько-католицької релігії, третий наклад 30
* Кльоц Ґе і другі оповідання 20
* Кляса проти класи, Л. Мартова 5
† Книжка про Німецьку, Німецький край, німецька праця, німецькі люди, німецькі звичаї, німецькі звичаї серед німецького житя і з багатьома ілюстрациями. В картон. оправі 1.00
* Кобзар, Т. Шевченка, оповідане Марка Твейна 50
† Кобзар Т. Шевченка (в 1-ім томі) 1.00
† Кобзар Тараса Шевченка, з портретом автора, сторін XVI+707, брош. 1.50, в полот. оправі 2.25
* Козацькі часи, оповідання з козацької старовини, А. Чайковського 30
† Козацька помста, оповідання з козацької старовини, Андрія Чайківського, друге видання 40
* Коли зійшло сонце, оповідане з 2.000 року, Ал. Кріпа 30
† Колядки або пісні на Рождество Христове, одинокі на народню мову поправлене видане
Колядки і щедрівки на Різдво Христово і Богоявлення, з додатком пісень страстних, вокрестних і инших пісень церковних 25
† Кому потрібна, нап. А. К., пер. з рос. І. Стефанишин 10
† Контрасти, нарис, В. Винниченка 10
† Історія Греції та Риму для школи й самоваждя, з 46 малюнками й 3 картами, написав М. О. Ковалевський 65
† Історія заложення Заокеня, Дикої Північної Америки. — Самсон. — До тих, що сміються з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було? (1 ілюстрація). — Бог на землї (індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолї 15
* Історія Московщини до Петра Великого 40
* Історія о золотокрилім лицарю 10
* Історія пірнаючої комуни 15
* Історія про гарну Магелону, оповідане з давних часів, і Про злодія у селі Гаївнині, оповідане, П. Куліша 25
† Історія Зелимена, Ів. Нечуя 30
* Історія про малого Пилипка 20
* Історія про сироту Івася 20
* Історія про трийцять одного 15
† Історія України-Руси, з образками, нап. Олександер Барвінський, з додатком географії українських земель 40
† Історії української громади в Рашаті, нап. Олексиєм Терелецький, з ілюстрациями 1.75
† Казки братів Ґрімів, в гарнім словом, портретом автора і малюнками в тексті 20
† Казки братів Ґрімм в чотирох томах з 180 малюнками, том I. 60
† Казки Вільгельма Гауффа, з 86-ма малюнками, частина перша (шість казок) 60
† Казки Вільгельма Гауффа, з 82-ма малюнками, частина друга (пять казок) 60
† Кайдашева сімя, повість, І. Нечуя-Левицького
† Кайдашева сімя, повість Івана Нечуя Левицького, з портретом автора і з передмовою Василя Верниволї, брош. 1.25, опр. 1.50
* Каменярі, журнал студентського кружка за рік 1919 ..... 1.00
* Камінна душа, повість, Ганта Хотковича 1.50
* Канадійський робітник, нап. Ґл. Ясенчук 25
* Карл Маркс, його житє і наука, Ілія Тесла 15
* Кармелюк і Невільничка, оповідання Марка Вовчка 20
† Кармелюк, Невільничка, народні оповідання Марка Вовчка 20
* Катеринка с. Конст. Кирпала 20
* Катихизм християнсько-католицької релігії, третий наклад 30
* Кльоц Ґе і другі оповідання 20
* Кляса проти класи, Л. Мартова 5
† Книжка про Німецьку, Німецький край, німецька праця, німецькі люди, німецькі звичаї серед німецького житя і з багатьома ілюстрациями. В картон. оправі 1.00
* Коли зійшло сонце, оповідане Марка Твейна 50
† Кобзар Т. Шевченка (в 1-ім томі) 1.00
† Кобзар Тараса Шевченка, з портретом автора, сторін XVI+707, брош. 1.50, в полот. оправі 2.25
* Козацькі часи, оповідання з козацької старовини, А. Чайковського 30
† Козацька помста, оповідання з козацької старовини, Андрія Чайківського, друге видання 40
* Коли зійшло сонце, оповідане з 2.000 року, Ал. Кріпа 30
† Колядки або пісні на Рождество Христове, одинокі на народню мову поправлене видане
Колядки і щедрівки на Різдво Христово і Богоявлення, з додатком пісень страстних, вокрестних і инших пісень церковних 25
† Кому потрібна, нап. А. К., пер. з рос. І. Стефанишин 10
† Контрасти, нарис, В. Винниченка 10
* Кривавий Ярмарок, Ілія Тесла 15
* Кривавий Ярмарок, Ілія Тесла 15
* Кривавий Ярмарок, Ілія Тесла 15